

GOSPODARSKI KRIMINAL V SODOBNIH DRŽAVAH

Sociologija – predstavitev

GAŠPER RANT TODORVIČ, 2.As

Škofja Loka, 7. 3. 2025

ŠOLSKI CENTER

ŠKOFJA LOKA

SREDNJA ŠOLA ZA STROJNIŠTVO

**ŠOLE
AMBASADORKE**

UVOD

Gospodarski kriminal zajema različne nezakonite dejavnosti v gospodarstvu, kot so korupcija, utaja davkov in finančne prevare. Gre za kazniva dejanja, ki jih pogosto izvajajo vplivne osebe ali podjetja.

VRSTE GOSPODARSKEGA KRIMINALA

- Korupcija
- Pranje denarja
- Utaje davkov
- Finančne prevare
- Ponarejanje dokumentov

KORUPCIJA

- Korupcija je zloraba pooblastil ali položaja za osebno korist. Pojavlja se v različnih oblikah, kot so podkupovanje, zloraba javnih sredstev in nepotizem.

VRSTE KORUPCIJE

- **Politična korupcija** – vplivanje na odločitve vladnih organov
 - **Gospodarska korupcija** – podkupovanje v poslovnem svetu
 - **Sodna korupcija** – nepravične sodne odločitve zaradi podkupnin
 - **Administrativna korupcija** – nepoštene birokratske prakse
-
- POSLEDICE :
 - Oslabljeno gospodarstvo, neenakost in družbena nestabilnost, slabša kakovost javnih storitev.

PRANJE DENARJA

postopek, s katerim storilci kaznivih dejanj prikrijejo nezakonit izvor svoje lastnine ali dohodka, da bi se zdel zakonit. Uporablja se pri organiziranem kriminalu, davčnih utajah in korupciji.

POJMI

- **Umestitev (placement)** – vnos nezakonitega denarja v finančni sistem
- **Plastjenje (layering)** – premeščanje denarja skozi transakcije (bančni prenosi, kriptovalute...)
- **Integracija (integration)** – vračanje denarja (čistega) v zakonito gospodarstvo
- POSLEDICE:
- Škoduje finančnemu sistemu, povečuje se kriminal, zmanjšuje prihodke države

UTAJA DAVKOV

- Je nezakonito izogibanje plačilu davčnih obveznosti, to izvedejo s prekrivanjem prihodkov, premoženja
- OBLIKE UTAJE DAVKOV
- Siva ekonomija – delo na črno
- Fiktivni stroški – ponarejanje računov
- Davčne oaze – skrivanje računov v državah z nizkimi davki

PREPREČEVANJE UTAJE

Kazni za davčne goljufije, okrepitev nadzora...

FINANČNE PREVARE

- Namerne goljufije v finančnem svetu, storilci dobijo nezakonito finančno korist

- VRSTE PREVAR:

Prikaz lažnih dobičkov in stanja podjetji, pridobivanje kreditov z lažnimi podatki in kraja osebnih podatkov.

- POSLEDICE:

Izguba vlagateljev, zmanjšano zaupanje, negativni učinki na gospodarstvo.

PONAREJANJE DOKUMENTOV

lažni dokumenti z namenom pridobitve neke koristi:

PRIMERI:

lažni osebni dokument za vstop v državo, ponarejeno vozniško dovoljenje, ponarejene diplome oz. spričevala, lažne pogodbe...

PREPREČEVANJE PONAREJANJA:

Programi za preverjanje dokumentov, kaznovanje ponarejevalcev, okrepitev nadzora nad izdajanjem dokumentov...

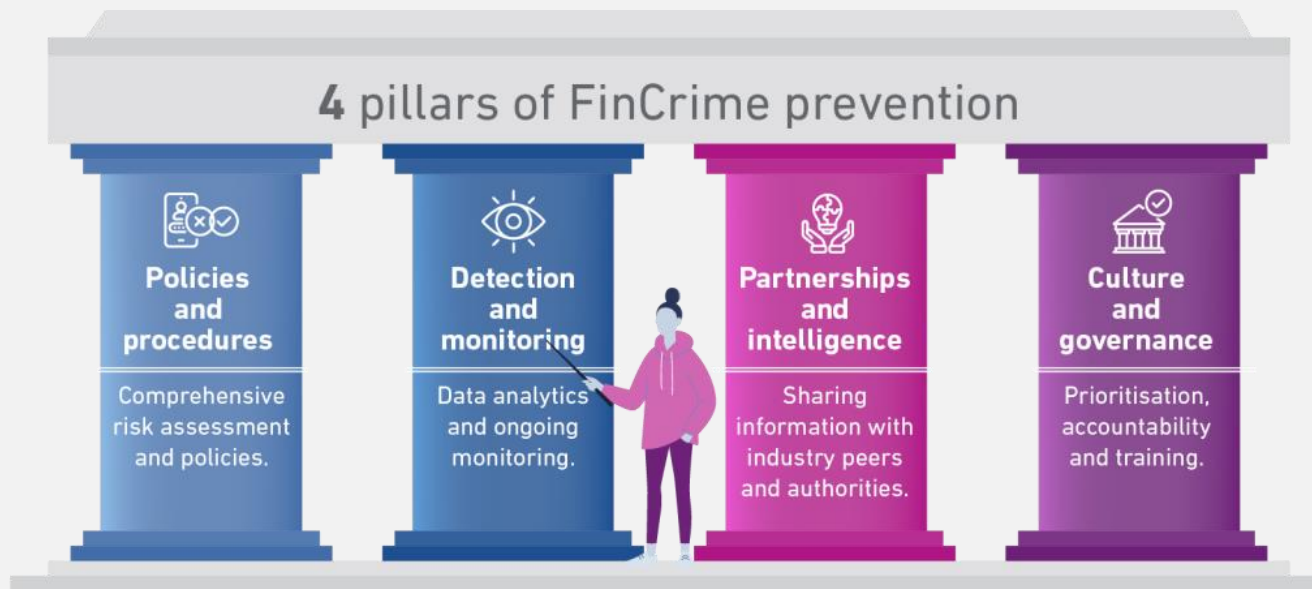
PRIMERI

- **Afera Enron (ZDA)** - goljufivo poslovanje ameriške energetske družbe
- **Panamski dokumenti** - dokumenti, ki razkrivajo utajo davkov vplivnih ljudi
- **Korupcijski škandali v politiki** - podkupovanje v politiki
- **Davčne utaje multinacionalk** - (Apple, Google, Amazon)
prikrivanje pravih podatkov o dobičkih zaradi manjšega plačila davkov

ZAKLJUČEK

Gospodarski kriminala je vedo več.

Za učinkovito preprečevanje so potrebni zakonodajni ukrepi, večja preglednost in odgovornost institucij.

- <https://www.youtube.com/watch?v=xbDlnw9IgTo>

VIRI

- https://ecas.splet.arnes.si/2019/11/12/kriminal_19/
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Kriminal_belega_ovratnika